

PŘESÍDLENÍ A DALŠÍ CESTY K OCHRANĚ

Zajištění rovnoprávnosti osob bez státní příslušnosti při přesídlování

[V čem je problém?](#)

[Co mohu pro uprchlíky udělat coby sociální pracovník v první linii?](#)

[Co se musí změnit na politické úrovni?](#)

[Další základní informace k problematice a doplňující zdroje](#)

V ČEM JE PROBLÉM?

Nedostatek možností k přesídlení a jiných cest k ochraně může osoby bez státní příslušnosti dostat do **nebezpečných situací a ohrožit jejich životy**.

- Osoby bez státní příslušnosti mohou čelit diskriminaci v prvním azylovém státě, kde mají omezený nebo žádný přístup k jídlu, ubytování, zdravotnictví, vzdělání, registraci narození a dalším právům.
- Osoby bez státní příslušnosti mohou čelit vysokému riziku extrémní chudoby a pokud chtějí přežít, mohou se dostat do situací, kdy budou vydírání, což může zahrnovat nelegální prodej, nepoctivou/nebezpečnou práci, sexuální násilí či další formy zneužívání. U dětí bez státní příslušnosti může být vyšší riziko, že se brzy vdají/ožení nebo že se stanou dětskými vojáky.
- Některé programy pro přesídlení vylučují určité osoby bez státní příslušnosti. Například Syrian Resettlement Scheme (Plán přesídlení ze Sýrie) ve Velké Británii [vylučoval většinu palestinských uprchlíků ze Sýrie](#). Neměli tak jinou možnost přesídlení, a to ani kdyby potřebovali vysokou míru ochrany a měli by na přesídlení právo, pokud by byli Syrští občané.
- Osoby bez státní příslušnosti, které nemají jak jinak se dostat pod ochranu, jsou donuceni zůstat ve válečných zónách nebo podstoupit nebezpečné cesty, aby našly bezpečí.

CO MOHU PRO UPRCHLÍKY UDĚLAT Coby SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK V PRVNÍ LINII?

Čtyři „P“: Poznat, poznamenat, poradit, prostudovat!

1. Poznejte absenci státní příslušnosti

Nepředpokládejte, že každý má nějakou státní příslušnost nebo že všichni, kdo jsou bez státní příslušnosti, o tom vědí. Pamatujte, že někteří lidé mohou za svou „národnost“ považovat spíše etnickou příslušnost nebo komunitní skupinu. Při hodnocení oprávněnosti k přesídlení zvažte, jestli byla [v řízeních dostatečně](#) prošetřena možnost absence státní příslušnosti nebo jestli byly prvotní náznaky absence státní příslušnosti zaznamenány a dle potřeby dále prošetřeny, aby se zjistilo, jestli se absence státní příslušnosti promítá do zvýšené potřeby ochrany. Když pomáháte osobám, které byly přesídleny, zvažujte možnost absence státní příslušnosti v každé relevantní situaci.

2. Poznamenejte, pokud někomu chybí důkaz o občanství a další znaky absence státní příslušnosti

Jestliže zjistíte, že osoba nemá státní příslušnost nebo že existují takové náznaky, nebo pokud osoba tvrdí, že nemá žádné občanství, uveďte tuto důležitou informaci na veškeré dokumenty související s danou osobou. Pokud v nějakém formuláři nejsou políčka na zaznamenání této informace, poznamenejte tuto informaci kamkoli na formulář, aby o tom existoval záznam a informujte o tom příslušnou osobu a řekněte jí, že tato informace může být v budoucnu důležitá. Také si ponechte kopie všech relevantních dokumentů ve vaší složce, abyste je mohli v případě potřeby v budoucnu použít.

3. Porad'te lidem, kde najdou odborné rady, podporu a informace

Pokud vyhodnotíte, že nějaká osoba je pravděpodobně bez státní příslušnosti, porad'te jí, aby se obrátila na organizace, které se zabývají absencí státní příslušnosti a občanstvím ve státě, ve kterém pracujete. Pomoci by mohli i někteří [naši členové](#). Stáhněte si a použijte [příručku/plakát](#) pro pracovníky, kteří pomáhají uprchlíkům, a naši [stručnou příručku](#) pro uprchlíky a žadatele o azyl.

4. Pročtěte si informace o absenci státní příslušnosti v souvislosti s přesídlením a další ochranou.

Níže najdete další informace, více na našich internetových stránkách (odkazy níže).

- [UNHCR's Self-study Module](#) (8.6) (Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky – samostudium, modul 8.6)
- [UNHCR's Refugee Resettlement Handbook](#) (Příručka Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky pro přesídlení uprchlíků) (hlavně část 1.2.3 a 7.2.2)
- [Statelessness among resettled Bhutanese refugees in Europe: An unresolved problem](#) (Absence státní příslušnosti mezi bhútánskými uprchlíky přesídlenými do Evropy: Nevyřešený problém)
- [Statelessness and the Ukraine Crisis Response](#) (Reakce na absenci státní příslušnosti a krizi na Ukrajině)

CO SE MUSÍ ZMĚNIT NA POLITICKÉ ÚROVNI?

- Státy a integrační organizace by měly předcházet diskriminaci a zajistit **rovnoprávnost** při přesídlování uprchlíků na základě jejich potřeb ochrany, bez ohledu na absenci státní příslušnosti.
- Přesídlovací řízení by **měla brát v potaz specifické okolnosti uprchlíků bez státní příslušnosti** a členů jejich rodiny, včetně chybějících dokladů.
- Úředníci, kteří rozhodují o žádostech o přesídlení nebo další ochraně by měli dostat **adekvátní školení a informace** o problematice absence státní příslušnosti.
- Státy by měly poskytnout lidem bez státní příslušnosti **rovnoprávný přístup k dalším možnostem ochrany**, včetně dočasné ochrany v reakci na krizi na Ukrajině.

DALŠÍ ZÁKLADNÍ INFORMACE K PROBLEMATICE A DOPLŇUJÍCÍ ZDROJE

Přesídlení neuprchlíků bez státní příslušnosti může být možné v některých situacích akutní potřeby ochrany. [V modulu pro samostudium od úřadu vysokého komisaře OSN pro](#)

[uprchlíky](#) (8.6) se vysvětluje, že „je možnost poskytnout místa na přesídlení, když situace osoby bez státní příslušnosti se nemůže řešit v aktuální hostitelské zemi nebo jiné zemi, kde osoba přebývala, a je nadále překerní.“ Když osoba bez státní příslušnosti nemá žádnou možnost naturalizace nebo stabilního pobytu a nemá tedy žádná základní práva, přesídlení může být vhodné, i když tato osoba není uprchlíkem.

Požadavky na naturalizaci přesídlených osob bez státní příslušnosti by měly být mírné. Například, pro staršího uprchlíka bez státní příslušnosti z Bhútánu, který byl [přesídlený do Evropy](#), je nemožné vyhovět jazykovým požadavkům pro naturalizaci v jeho nové zemi. V takových případech by měla existovat benevolence.

Další cesty k ochraně by měly zahrnovat osoby bez státní příslušnosti. Osoby bez státní příslušnosti, které utíkají před perzekucí a ozbrojenými konflikty, by měly mít stejný přístup k veškerým možnostem získání ochrany, ale často tyto možnosti nemají. Například státy EU uvedly v platnost Temporary Protection Directive (Směrnici o dočasné ochraně) v reakci na ruskou invazi na Ukrajinu a jejich pokračující ozbrojený konflikt. Ta Ukrajincům umožňuje se přesunout do členských států EU a přesouvat se v rámci nich. Ale [tato směrnice má své limity, co se týče jejího uplatnění na osoby bez státní příslušnosti](#) a mnoho osob bez státní příslušnosti je do různé míry v různých členských státech vyloučeno. Podobné to je i ve Velké Británii v rámci [víz pro Ukrajinu](#), které vylučují osoby bez státní příslušnosti, pokud nejsou členy rodiny ukrajinských občanů.

Další informace

[European Network on Statelessness](#)

[Stateless Journeys](#) (Evropská síť pro osoby bez státní příslušnosti – Cesty bez státní příslušnosti)

[Statelessness Index](#) (Index absence státní příslušnosti)

[UNHCR's Ending Statelessness](#) (web UNHCR týkající se konce absence státní příslušnosti)

[UNHCR's Self-Study Module on Statelessness](#) (Modul pro samostudium ohledně absence státní příslušnosti agentury UNHCR)

[Institute on Statelessness and Inclusion](#) (Institut absence státní příslušnosti a inkluze)
[Statefree](#) (Bez státu)

Zúčastněte se kurzu, který pořádá [Institute on Statelessness and Inclusion](#) (Institut absence státní příslušnosti a inkluze) nebo [Melbournská univerzita](#).

Evropské organizace mohou ohledně vzdělávacích možností [kontaktovat alianci ENS](#).

Také se můžete [přihlásit k odběru našeho e-mailového zpravodaje](#), [sledovat nás na sociálních sítích](#) a podpořit [kampaň Stateless Journeys](#).

„ABSENCE STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI SE STALA KLÍČOVÝM PROBLÉMEM PŘESÍDLENÝCH BHÚTÁNSKÝCH KOMUNIT V HOLANDSKU, DÁNSKU A VELKÉ BRITÁNII... JE ZVLÁŠTNÍ, ŽE TITO ZVANÍ HOSTÉ JSOU NUCENI STÁLE ŽÍT BEZ STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI A BEZ NĚJAKÉHO JASNÉHO ŘEŠENÍ.“

~ RAM KARKI, BÝVALÝ PŘEDSEDA BHÚTÁNSKÉ KOMUNITY V NIZOZEMSKU